

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی  
دیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

برنامه آموزشی و ضوابط دوره‌ی تکمیلی  
تخصصی بالینی (فلوشیپ)  
درمانهای تلفیقی ارتودنسی و اختلالات فک و صورت  
**Maxillofacial Orthodontic Fellowship**

کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی

مردادماه ۱۳۹۳

به نام خداوند بخشنده مهربان

# بخش اول

برنامه‌ی آموزشی دوره

تکمیلی تخصصی (فلوشیپ)

درمانهای تلفیقی ارتودنسی و اختلالات فک و صورت

فهرست مطالب

|    |                                                                                    |
|----|------------------------------------------------------------------------------------|
| ۴  | اسامی اعضای کمیته ی تدوین برنامه:                                                  |
| ۴  | مقدمه:                                                                             |
| ۵  | عنوان دوره به فارسی و انگلیسی:                                                     |
| ۵  | تعریف دوره:                                                                        |
| ۵  | محور موضوع آن:                                                                     |
| ۵  | خدمات محوری دانش آموختگان:                                                         |
| ۵  | رشته اصلی:                                                                         |
| ۶  | اهداف برنامه:                                                                      |
| ۶  | طول دوره ی آموزش:                                                                  |
| ۶  | تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:                                         |
| ۸  | دلایل نیاز به این دوره:                                                            |
| ۸  | حدود نیاز به تربیت متخصص در این دوره در ده سال آینده:                              |
| ۹  | فلسفه (ارزش ها و باورها): <i>Philosophy (Believes &amp; Values)</i>                |
| ۹  | رسالت (ماموریت): <i>Mission</i>                                                    |
| ۹  | دورنما (چشم انداز): <i>Vision</i>                                                  |
| ۱۰ | پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان: <i>Expected outcomes</i>                    |
| ۱۰ | نقشهای دانش آموختگان در جامعه: <i>Roles</i>                                        |
| ۱۱ | وظایف حرفه ای دانش آموختگان: <i>Tasks</i>                                          |
|    | توانمندیهای عمومی و مهارت های عملی مورد انتظار: <i>Expected Competencies &amp;</i> |
| ۱۲ | <i>Procedural Skills</i>                                                           |

- اسامی رشته ها یا دوره هایی که با این دوره در انجام بعضی پروسیجرها تداخل (همپوشانی) دارند: ۱۳....
- راهنمای آموزشی: *Educational Strategies* ۱۴.....
- روش ها و فنون آموزش (روش های یاددهی و یادگیری): *Teaching & Learning Methods* ۱۴.....
- ساختار کلی دوره ی آموزشی: ۱۵.....
- عناوین دروس اعم از عمومی، تخصصی پایه یا تخصصی بالینی: ۱۶.....
- انتظارات اخلاق حرفه ای (*Professionalism*) از دستیاران: ۱۸.....
- منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است: *References* ۱۹.....
- ارزیابی دستیاران: *Students Assessment* ۲۰.....
- شرح وظایف پیشنهادی گروه برای دستیاران: ۲۱.....
- حداقل هیات علمی مورد نیاز برای اجرای برنامه (تعداد - گرایش - رتبه): ۲۱.....
- کارکنان دوره دیده ی مورد نیاز برای اجرای برنامه: ۲۱.....
- فضاهای تخصصی مورد نیاز: ۲۱.....
- تنوع و حداقل تعداد بیماری های اصلی مورد نیاز در سال: ۲۲.....
- تعداد صندلی مورد نیاز برای تربیت یک دستیار ورودی: ۲۲.....
- تجهیزات تخصصی مورد نیاز: ۲۲.....
- رشته ها و بخشهای تخصصی مورد نیاز: ۲۲.....
- معیارهای دانشگاههایی که مجاز به اجرای برنامه هستند: ۲۲.....
- متخصصین مجاز به ورود دوره: ۲۳.....
- ارزشیابی برنامه (*Program Evaluation*): ۲۳.....
- چارچوب ارزشیابی برنامه: ۲۴.....
- صورتحجلسه: ۲۵.....

## اسامی اعضای کمیته‌ی تدوین برنامه:

نویسندگان به ترتیب الفبا:

دکتر محمد بیات

دکتر طاهره حسین زاده نیک

دکتر احمد سوداگر

دکتر حنانه قدیریان

دکتر فرنوش محمدی

## مقدمه :

ارتودنسی یکی از زیر گروههای تخصصی دندانپزشکی است که نه تنها به درمان مشکلات اسکلتی و دندانی می پردازد؛ بلکه در برخی موارد جزئی از تیم درمان بیماریهای جراحی خواهد بود. عدم قرارگیری صحیح فکین و دندانها بر روی یکدیگر (مال اکلوژن) می تواند تاثیر در زیبایی و فانکشنهای مرتبط با این نواحی داشته باشد. عملکردهای مهم ناحیه فک و صورت که تحت تاثیر مال اکلوژن قرار می گیرند شامل مضغ، بلع، تکلم و تنفس می باشد همچنین عملکرد درست مفصل گیجگاهی فکی از اختلالات دندانی فکی تاثیر می گیرد. بسیاری از اختلالات شدید ناحیه فک و صورت علاوه بر مداخلات ارتودنسی و ارتوپدیک نیازمند جراحیهای ماگزیلو فاشیال نیز می باشد. از جمله آنها بیماران مبتلا به سند رومهای کرانیوفاسیال و همچنین بیماران مبتلا به شکاف کام و لب می باشد. با توجه به اینکه درمان چنین بیمارانی نیازمند کار تیمی و اطلاعات گوناگون در زمینه مباحث ارتوسرجری می باشد هدف از طراحی این برنامه تربیت (آموزش) نیروهای کارآمد در خصوص تشخیص و طرح درمان چنین بیمارانی است.

## عنوان دوره به فارسی و انگلیسی :

فلوشیپ درمانهای تلفیقی ارتودنسی و اختلالات فک و صورت

Maxillofacial Orthodontic Fellowship

### تعریف دوره:

این دوره فلوشیپ برای اولین بار در دانشگاه تهران جهت فارغ التحصیلان رشته ارتودنسی طراحی شده است تا بتوانند آموزشها و مهارتهای پیشرفته در خصوص درمان و مراقبتهای خاص بیماران مبتلا به آنومالیهای کرانیوفاسیال را فرا گیرند. این بیماران دچار اختلالات مادر زادی و اکتسابی وسیعی هستند که سیستم فک و صورت و مجموعه کرانیوفاسیال را تحت تاثیر قرار داده است و بنابراین نیازمند مراقبتهای چند رشته ای می باشند. تمرکز این دوره تکمیلی ارتودنسی عمدتاً شامل بیماران مبتلا به شکاف لب و کام، سندرمهای کرانیوسینوستوزیس و سایر آنومالیهای کرانیوفاسیال، دفرمیتی های دنتوفاسیال، جراحی کرانیوفاسیال، جراحی ارتوگناتیک، دیسترکشن استئوژنزیس، نازوآلویولار مولدینگ و مراقبتهای ارتودنسی آنها می باشد.

### محور موضوع آن :

آنومالیهای کرانیوفاسیال

### خدمات محوری دانش آموختگان:

تشخیص و طراحی درمان بیماران مبتلا به آنومالیهای پیچیده کرانیوفاسیال و شکاف لب و کام

### رشته اصلی:

ارتودنسی

## اهداف برنامه:

۱. ارتوپدی قبل از جراحی ( نازوآلوئولارمولدینگ برای نوزادان مبتلا به شکاف لب و کام )
۲. مدیریت درمان ارتودنسی بیماران مبتلا به شکاف لب و کام یا آنومالیهای کرانیوفاسیال از مرحله دندانهای شیری تا مرحله خاتمه رشد و بزرگسالی
۳. طراحی درمان ارتودنسی و جراحی ،انجام درمان ارتودنسی قبل و پس از جراحی ، طراحی و ساخت اسپلینت جراحی و قراردادن اسپلینتهای جراحی در اتاق عمل
۴. طراحی درمانهای ارتودنسی و جراحی بیماران کرانیوفاسیال بر اساس تصاویر سه بعدی کامپیوتری

## طول دوره‌ی آموزش:

۱۲ ماه

## تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

در حال حاضر با افزایش بیش از بیش ناهنجاریهای فکی و صورتی ، تعداد زیادی دوره های فلوشیپ در کشورهای مختلف از جمله ایالات متحده آمریکا، کانادا ،انگلستان ،استرالیا و برخی کشورهای آسیایی در حال برگزاری است و بر اساس پیشنهاد اعضای American college personnel association موارد زیر مطرح شده است:

### **Craniofacial Orthodontic Fellowship**

Institution: Children's Hospital Los Angeles - Los Angeles, CA

### **Craniofacial Orthodontic Fellowship**

Institution: University of California, San Francisco, CA

### **Craniofacial-Maxillofacial-Pediatric Surgery Fellowship**

Institution: Florida Craniofacial Institute - Tampa, FL

### **Craniofacial Orthodontic Fellowship**

Institution: Children's Hospital Boston, Department of Dentistry - Boston, MA

### **Craniofacial and Special Care Orthodontic Fellowship**

Institution: University of Michigan Department of Orthodontics and Pediatric Dentistry, School of Dentistry and University of Michigan Mott

Children's Hospital

**Craniofacial Fellowship**

Institution: University of North Carolina at Chapel Hill - Chapel Hill, NC

**Craniofacial Orthodontic and Special Needs Fellowship**

Institution: New York University Langone Medical Center, Institute of Reconstructive Plastic Surgery - New York, NY

**Craniofacial, Surgical and Special Care Orthodontics Fellowship**

Institution: Case Western Reserve University,  
School of Dental Medicine- Cleveland, OH

**Cleft, Craniofacial and Special Care Orthodontic Fellowship**

Institution: Children's Hospital of Pittsburgh of UPMC

**Craniofacial Surgery Fellowship**

Institution: The Craniofacial Center - Dallas, TX

**Orthodontic Fellowship**

Institution: Hospital for Sick Children - Toronto, Canada

**Craniofacial Orthodontic Program**

Institution: Rambam Medical Center - Haifa, Israel

اولین دوره تایید شده توسط ADA با عنوان Craniofacial orthodontic and Special needs fellowship در دانشگاه نیویورک NYU برگزار شده است. اما متأسفانه در ایران تنها دوره ای که در این زمینه تاکنون برگزار شده است فلوشیپ ارتوسرجری در دانشگاه شهید بهشتی می باشد و این دوره محدود به درمانهای ارتوسرجری می باشد و سایر موارد دفرمیتی های کرانیوفاسیال و شکاف لب و کام را در بر نمی گیرد. (پیوست ۱)



## دلایل نیاز به این دوره:

- مروری کوتاه بر بیماران مراجعه کننده به مراکز آموزشی درمانی و حتی خصوصی ارتودنسی و جراحیهای فک و صورت نشانگر شیوع بالای اختلالات شدید اسکلتی فک و صورت و سندرومهای کرانیوفاسیال و اختلالات مادرزادی از قبیل شکاف لب و کام می باشد.
- این بیماران به دلیل نقایص زیبایی صورت و سیستم دندانی فکی دچار تالما ت جسمی و روحی فراوانی می شوند.
- از طرف دیگر عدم وجود نیروهای آموزش دیده و ماهر در زمینه تشخیص و طراحی درمان این بیماران که غالباً نیازمند کارهای گروهی بالینی می باشند موجب سرگردانی این بیماران شده است.
- به علاوه لازم به ذکر است که کوریکولوم های تخصصی دوره ارتودنسی و جراحی فک و صورت ، امکان برگزاری واحدهای آموزشی کافی را در این زمینه ندارد . لذا تیم های درگیر درمان این بیماران نیازمند تجربه بالینی بسیار بیشتری در تشخیص و درمان این بیماران می باشند .
- در نتیجه ضرورت راه اندازی فلوشیپ درمانهای تلفیقی ارتودنسی و اختلالات فک و صورت شدیداً احساس می شود تا بتوان به این بیماران خاص سرویس درمانی مناسب تری ارائه داد .

## حدود نیاز به تربیت متخصص در این دوره در ده سال آینده:

با توجه به نیاز به خود کفایی کشور در زمینه درمان این بیماران و امکان ارائه سرویسهای درمانی جامع در دانشگاه علوم پزشکی تهران به نظر می رسد با فراهم آوردن امکان تربیت نیروهای متخصص در این زمینه که در حال حاضر با فقدان آن روبرو هستیم در ۱۰ سال آینده بتوان این خلاء بزرگ را در زمینه درمان بیماران کرانیوفاسیال ساماندهی کرد و با تربیت نیروهای جدید سطح آموزشی تخصصی دانشکده های مختلف دندانپزشکی را ارتقا بخشید.

## Philosophy (Believes& Values)

## فلسفه (ارزش‌ها و باورها)

- بالا بردن کیفیت درمان بیماران مبتلا به دفرمیتی کرانیوفاسیال
- همکاری بین رشته ای
- بهره مندی هرچه بیشتر افراد از خدمات پیشرفته ارتوسرجری
- کمک به رفع تالعات ناشی از ناهنجاری های فک و صورت

## Mission:

## رسالت (ماموریت):

رسالت اصلی این دوره تربیت نیروی انسانی ماهر و کارآمد جهت ارائه خدمات جامع پیشگیری، تشخیص، درمان، آموزش و پژوهش در زمینه اختلالات کرانیوفاسیال و شکاف های لب و کام در کشور است

## Vision:

## دورنما (چشم انداز):

ارتقا سطح دانش عملی و نظری متخصصین ارتودنسی ایران در زمینه درمان بیماران مبتلا به ناهنجاریهای فکی صورتی شدید و دستیابی به عالی ترین سطح علمی، آموزشی، پژوهشی و خدماتی در منطقه

## Expected outcomes

## پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان:

انتظار می رود در پایان این دوره آموزش یافتگان بتوانند :

۱. آنومالیهای پیچیده کرانیوفاسیال را به درستی تشخیص دهند .
۲. مهارتهای لازم در خصوص ارتودنسی presurgical برای کودکان متولد شده با شکاف لب و کام ( Nasoalveolar molding ) را بیاموزند .
۳. بتوانند مراحل درمان بیماران مبتلا به شکاف لب و کام و آنومالیهای کرانیوفاسیال را از کودکی تا بزرگسالی مدیریت نمایند .
۴. بتوانند طرح درمان بیماران ارتوسرجری را به صورت دقیق تنظیم نمایند .
۵. توانایی لازم جهت انجام ارتودنسی قبل و پس از جراحی را به دست آورند .
۶. توانایی لازم در طراحی و ساخت اسپلینت را داشته باشند .
۷. آگاهی لازم را در خصوص طرح درمانهای سرجیکال و کرانیوفاسیال که به صورت کامپیوتری انجام می گیرد، بدست آورند .

## Roles

## نقش های دانش آموختگان در جامعه

دانش آموختگان این دوره به عنوان افراد آموزش یافته می توانند در مراکز دانشگاهی و درمانی به آموزش و درمان بیماران خاص ( سندرومیک و اختلالات شدید کرانیوفاسیال ) بپردازند .

## Tasks

### وظایف حرفه ای دانش آموختگان

#### \* وظایف در نقش پیشگیری :

- ارائه پیشنهادات و انجام و پیگیری اقدامات پیشگیرانه در خصوص بیماران کراتیوفاسیال

#### \* وظایف در نقش تشخیصی - درمانی :

- برقراری ارتباط موثر با بیماران، همراهان و اعضای تیم درمانی  
- اخذ شرح حال و انجام مصاحبه تخصصی و معاینه بیماران و ثبت یافته ها.

- درخواست آزمایشات پاراکلینیکی مورد نیاز

- انتخاب و بکارگیری بهترین رویکردهای تشخیصی درمانی

- پیگیری بیماران .

- همکاری و مشارکت تخصصی در تصمیم گیری های تیم درمانی

#### \* وظایف در نقش مشاوره ای :

- ارائه مشاوره تخصصی به بیماران و متخصصین رشته های دیگر

#### \* وظایف در نقش آموزشی :

- آموزش بیماران، اعضای تیم درمان و دستیاران

#### \* وظایف در نقش پژوهشی :

- همکاری و مشارکت در طرحهای پژوهشی مرتبط با حیطه تخصصی با سایر رشته ها.

## توانمندیهای عمومی و مهارت‌های عملی مورد انتظار

### Expected Competencies & Procedural Skills

#### توانمندیهای عمومی:

##### گردآوری و ثبت اطلاعات:

- برقراری ارتباط
- اخذ شرح حال تخصصی
- ارزیابی و معاینه تخصصی بیماران
- درخواست آزمایشات پاراکلینیکی
- تشکیل پرونده ، ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی

##### استدلال بالینی ، تشخیص و تصمیم گیری برای بیمار:

- تفسیر آزمایشات پاراکلینیکی
- ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیکی
- استنتاج و قضاوت بالینی
- تشخیص بیماری
- تصمیم گیری بالینی جهت حل مساله بیمار

##### اداره بیمار ( Patient Management ):

- مراقبت از بیمار
- انتخاب بهترین رویکرد تشخیصی درمانی و اجرای آن برای بیمار
- درخواست و ارائه مشاوره های ضروری
- ایجاد هماهنگی های لازم و ارجاع بیمار
- آموزش بیمار
- پیگیری بیمار

### مهارت‌های عملی:

- انجام سفالومتریك Prediction برای بیماران ارتوسرجری
- انجام Model surgery در مرحله قبل از جراحی برای ساخت اسپلینت ارائه شده در اتاق عمل
- توانایی ساخت و طراحی دستگاههای لازم برای بیماران شکاف لب و کام شامل feeding plate و پلاک molding آلوتولاروبینی
- توانایی انجام Coordination و Decompensation قوسهای دندانی در مرحله ی presurgical ارتودنسی در بیماران ارتوسرجری
- توانایی انجام مراحل Finishing درمان ارتودنسی پس از جراحی و طراحی و ساخت ریتینر لازم در مرحله پایانی درمان

اسامی رشته‌ها یا دوره‌هایی که با این دوره در انجام بعضی پروسیجرها  
تداخل (همپوشانی) دارند:

Cleft lip & palate surgical treatment

Cranio facial surgery (Subspecialily of plastic surgery)

Maxillo facial prosthodontics (Fellowship of prosthodontics)

## Educational Strategies:

## راهبردهای آموزشی:

۱. دانشجو محور
۲. مبتنی بر حل مشکل
۳. آموزش سرپایی
۴. آموزش بین رشته ای
۵. ایفای نقش Role Modeling
۶. مبتنی بر شواهد

## روش ها و فنون آموزش (روش های یاددهی و یادگیری):

## Teaching & Learning Methods:

- Clinical practice
- Literature review
- Seminars & Case Presentation
- Lectures
- Group discussion
- Observation & consultation

## ساختار کلی دوره‌ی آموزشی:

| تعداد<br>واحد/بیمار | محتوا - اقدامات                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | بخش، واحد یا<br>عرصه‌ی آموزش               |
|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| ۱۰ بیمار            | <p>۱. انجام مراحل درمانی ارتودنسی قبل و پس از جراحی در بیماران ارتوسرجری</p> <p>۲. شرکت در کنفرانسهای بین گروهی از قبیل کودکان، پروتز، جراحی، گفتار درمانی ....</p> <p>۳. شرکت در جلسات Case presentation هفتگی برای طراحی درمان بیماران کرانیوفاسیال و شکاف</p> <p>۴. انجام مراحل درمانی presurgical orthopedic در بیماران مبتلا به شکاف لب و کام</p> <p>۵. یادگیری مراحل درمانی ارتودنسی بیماران سندرومیک بر اساس پروتکلهای درمانی آنها</p> | بخش ارتودنسی<br>دانشگاه<br>دندانپزشکی      |
|                     | <p>۱. همکاری نزدیک با متخصصین جراحی کرانیوفاسیال در درمان بیماران</p> <p>۲. حضور در اتاق عمل جراحیهای ارتو گناتیک</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | بخش جراحی فک و<br>صورت بیمارستان<br>شریعتی |



## عناوین دروس اعم از عمومی، تخصصی پایه یا تخصصی بالینی:

### دروس وابسته:

- ۱- بخش رادیولوژی: رادیوگرافیهای تشخیصی سه بعدی
- ۲- بخش جراحی پلاستیک:
  - تازه های جراحی های adjunctive فک و صورت
  - جراحی های بافت نرم صورت در بیماران شکاف کام و لب
- ۳- گفتار درمانی: گفتار درمانی در بیماران سندرومیک و cleft
- ۴- ژنتیک: بررسی مطالعات ژنتیکی مرتبط با ایجاد و درمان مال اکلوژنهای شدید و شکاف کام و لب و سندرومها

### دروس تخصصی و عملی:

- ۱- جراحی فک و صورت:
  - بررسی سیستمیک بیماران
  - اصول طرح درمان:
  - تغییرات زیبایی فرم صورت متعاقب جراحیهای ارتوگناتیک
  - مدل سرجری
  - ملاحظات درمانی در بیماران مبتلا به دفرمیتی دنتوفاسیال
  - اتیولوژی، شناسایی و کنترل عوارض و Consultation با بیمار
  - Maxillary surgery
  - Mandibular surgery
  - Bi-maxillary surgery
  - آشنایی با روشهای Fixation
  - Distraction Osteogenesis
  - Adjunctive esthetic surgery
  - جراحیهای نسج نرم و سخت بیماران cleft
  - تشخیص و طراحی درمان جراحی در بیماران سندرومیک شایع

## ۲- ارتودنسی :

- کلاس II مال اکلوژن
- کلاس III مال اکلوژن
- دفرمیتی های عرضی
- Bi-maxillary protrusion
- Bi-maxillary rotation
- دفرمیتی های آسیمتریک دنتوفاشیال
- ملاحظات ارتودنسی در فازهای مختلف دندانی در بیماران Cleft
- کاربرد Miniscrew
- feeding در بیماران Cleft
- Naso alveolar modeling در بیماران Cleft

## انتظارات اخلاق حرفه‌ای (Professionalism) از دستیاران:

از دستیاران و دانش آموختگان این رشته انتظار می رود:

### الف- در حوزه نوع دوستی

- (۱) منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهند.
- (۲) در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند.
- (۳) در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی آنان توجه داشته باشند.
- (۴) در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند.
- (۵) به خواسته ها و آلام بیماران توجه داشته باشند.
- (۶) منشور حقوق بیمار را در شرایط مختلف رعایت کرده و از آن دفاع کنند.

### ب- در حوزه وظیفه شناسی و مسئولیت

- (۱) نسبت به انجام وظائف خود تعهد کافی داشته باشند.
- (۲) به سوالات بیماران پاسخ دهند.
- (۳) اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسبترین شیوه در اختیار وی و همراهان قرار دهند.
- (۴) از دخالت‌های بی مورد در کار همکاران پرهیز نمایند و با اعضای تیم درمانی تعامل داشته باشند.
- (۵) در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران احساس مسئولیت نمایند.
- (۶) برای مصاحبه، انجام معاینه و هر کار تشخیصی درمانی از بیماران اجازه بگیرند.

### ج- در حوزه تعالی شغلی

- (۱) محدودیت های علمی خود را شناخته ، در موارد لازم مشاوره و کمک بخواهند.
- (۲) به طور مستمر، دانش و توانمندیهای خود را ارتقاء دهند.
- (۳) اقدامات تشخیصی درمانی مناسب را مطابق با امکانات و دستاوردهای علمی در دسترس انجام دهند.
- (۴) استانداردهای تکمیل پرونده پزشکی و گزارش نویسی را رعایت کنند.

منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است:

## References

الف - کتب اصلی:

| نویسندگان                             | عنوان کتاب                                                             |   |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|---|
| Reyneke J.P                           | Essentials of orthognatic surgery (last edition)                       | ۱ |
| Proffit W.R., White R.P., Sarver D.M. | Contemporary treatment of dentofacial deformity (last edition)         | ۲ |
| Gorlin                                | Syndrome of head and neck                                              | ۳ |
| Epker B.N., stella J.P., Fish L.C.    | Dentofacial deformities integrated orthodontic and surgical correction | ۴ |

مجلات اصلی:

| عنوان ژورنال                            |   |  |
|-----------------------------------------|---|--|
| American journal of orthodontics        | ۱ |  |
| European journal of orthodontics        | ۲ |  |
| Journal of cranio maxillofacial surgery | ۳ |  |

### توضیح:

در مواردی که طبق مقررات، آزمون‌های ارتقا و پایانی انجام می‌شود، منابع آزمون‌ها بر اساس آئین نامه‌های موجود، توسط هیئت ممکنه دوره تعیین خواهد شد و منابع ذکر شده در این صفحه راهنمایی است برای اجرای این برنامه. در مورد کتب، منظور آخرین نسخه چاپ شده در دسترس است. در مورد مجلات، منظور مجلاتی است که در طول دوره دسترسی منتشر می‌شوند.

سایر ژورنالهای مرتبط با ذکر IF

International journal of oral and maxillofacial surgery  
The Angle Orthodontist  
The cleft palate journal  
Plastic and reconstructive surgery

سایر کتب مربوطه در این رشته

Oral and maxillofacial surgery, Fonseca

### Students Assessment:

### ارزیابی دستیاران

الف: روش ارزیابی (Assessment Methods):

ارزیابی دستیاران بر اساس تکمیل پورت فولیو خواهد بود  
پورت فولیو شامل ارزیابی های زیر خواهد بود:

- Log book
- MCQ

ب: دفعات ارزیابی (Periods of Assessment):

- مستمر
- ۶ ماهانه
- پایان دوره

## شرح وظایف پیشنهادی گروه برای دستیاران:

- تشخیص و درمان حداقل برای ۱۰ بیمار ارتوسرجری و سندرومیک و شکاف کام و لب و پیگیری آنها
- ارائه حداقل ۳ کیس جهت برگزاری جلسات case presentation
- شرکت در راندهای بخش جراحی فک و صورت و فعالیتهای آموزشی، پژوهشی و درمانی دیگر طبق برنامه تنظیمی گروه آموزشی.
- شرکت فعال در برنامه های بخش ارتودنسی و بخش جراحی فک و صورت
- ارائه حداقل ۲ مقاله در زمینه تخصصی

## حداقل هیات علمی مورد نیاز برای اجرای برنامه (تعداد - گرایش - رتبه):

- حداقل سه نفر عضو هیات علمی با سابقه که در زمینه جراحی های ارتوگناتیک و درمان بیماران سندرومیک و شکاف لب و کام تجربه کافی داشته باشند. به علاوه همکاری بقیه اعضای گروه در اجرای این برنامه ضروری است.
- این شرایط حداقلی برای دو دوره پذیرش پیش بینی شده است و پس از آن طبق مقررات جدید اقدام خواهد شد

## کارکنان دوره دیدهی مورد نیاز برای اجرای برنامه:

با وجود کارکنان موجود فعلی برنامه قابل اجرا است

## فضاهای تخصصی مورد نیاز:

- اتاق مطالعه و تجهیزات کامپیوتر و اینترنت
- حداقل یک یونیت دندانپزشکی که به صورت تمام وقت در اختیار باشد
- وجود امکانات لازم در بخش جراحی جهت حضور دانشجوی فلوشیپ

## تنوع و حداقل تعداد بیماری‌های اصلی مورد نیاز در سال :

- ۵ بیمار ارتوسرجری
- ۳ بیمار شکاف لب و کام
- ۲ بیمار سندروم میک

## تعداد صندلی مورد نیاز برای تربیت یک دستیار ورودی :

یک یونیت دندانپزشکی با تجهیزات کامل

## تجهیزات تخصصی مورد نیاز :

- نرم افزار تخصصی ارتوسرجری
- تجهیزات و وسایل لازم جهت قالبگیری و ساخت پلاک برای بیماران شکاف لب و کام و انجام مراحل nasoalveolar molding
- وسایل ارتودنسی جهت درمان های ارتودنسی بیماران

## رشته‌ها و بخشهای تخصصی مورد نیاز :

ارتودنسی - جراحی فک و صورت - رادیولوژی - پروتز - جراحی پلاستیک - گفتار درمانی - گوش و حلق و بینی

## معیارهای دانشگاه‌هایی که مجاز به اجرای برنامه هستند:

دانشگاه‌هایی که به صورت تایید قطعی دستیار ارتودنسی تربیت می کنند و سابقه لازم در زمینه درمان بیماران کرانیوفاسیال در بخش ارتودنسی و بخش فعال جراحی فک و صورت در یک بیمارستان عمومی را داشته باشند.

## متخصصین مجاز به ورود دوره:

۱. متخصصین ارتودنسی واجد مدرک رسمی دانشنامه تخصصی که ادامه تحصیل آنها منع قانونی ندارد.
۲. علاقه و آمادگی
۳. قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه



## چارچوب ارزشیابی برنامه:

برنامه با استفاده از چارچوب زیر ارزشیابی خواهد شد. ممکن است پاسخ به هریک از سوالات فوق، نیازمند انجام یک تحقیق کامل باشد. در این مورد ارزیابان، پس از تدوین ابزار مناسب، اقدام به ارزشیابی برنامه خواهند نمود.

| ردیف | سوال | منبع گردآوری داده‌ها | روش | معیار مورد انتظار |
|------|------|----------------------|-----|-------------------|
| ۱    |      |                      |     |                   |
| ۲    |      |                      |     |                   |
| ۳    |      |                      |     |                   |
| ۴    |      |                      |     |                   |
| ۵    |      |                      |     |                   |
| ۶    |      |                      |     |                   |
| ۷    |      |                      |     |                   |
| ۸    |      |                      |     |                   |
| ۹    |      |                      |     |                   |
| ۱۰   |      |                      |     |                   |
| ۱۱   |      |                      |     |                   |
| ۱۲   |      |                      |     |                   |
| ۱۳   |      |                      |     |                   |
| ۱۴   |      |                      |     |                   |
| ۱۵   |      |                      |     |                   |
| ۱۶   |      |                      |     |                   |
| ۱۷   |      |                      |     |                   |
| ۱۸   |      |                      |     |                   |
| ۱۹   |      |                      |     |                   |
| ۲۰   |      |                      |     |                   |
| ۲۱   |      |                      |     |                   |
| ۲۲   |      |                      |     |                   |
| ۲۳   |      |                      |     |                   |

|  |  |  |  |    |
|--|--|--|--|----|
|  |  |  |  | ۲۴ |
|--|--|--|--|----|

## صور تجلسه

برنامه‌ی دستیاری دوره تکمیلی تخصصی .....، با تلاش امضاکنندگان زیر، در تاریخ  
 ..... به تصویب رسید و به عنوان سند در دبیرخانه‌ی شورای آموزش پزشکی و تخصصی  
 نگهداری می‌شود.

CONFIDENTIAL